

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOCENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena : Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 " — " Na štvrt roka — — 1 " — " <i>sednotlivé číslo 8 hal.</i>	Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.	Redakcia a vydavateľstvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novín ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpáť nedávajú.

Ku katolíkom našej vlasti.

Budapešť 14. februára.

Sotva môžem najst' dostatočných slov k vyrazení hlbokkej bolasti mojho srdca nad tým, že porúchali sjednotený tábor katolíkov.

Cez pol storočia túžili sme za tým, aby vo vlasti našej utvorila sa taká politická stránka, ktorá všetkých katolíkov spojila by tým cieľom, aby obránili všestranne napudaná cirkev svoju a pevné hate postavili zámerom lberalným.

Nemôžem dost' vďakov vzdávať všemohúcemu Bohu, že toto — s pomocou priateľa mojho grófa Mikuláša Mórica Eszterházyho, nadevšetko ale obetovavou podporou Štefana *Rakovszkyho*, pápežského praeláta Jána *Molnára* a iných odúševnených súdruhov — skutočne sa mi aj pošťastilo.

A strana táto doposiaľ jednostajne vzrastala počtom, vážnosťou a vplyvom, tak že priateľ a nepriateľ zrovnať musí vyznať, že táto strana tak cirkve, ako aj vlasti a v tejto zvlášte malým ľudom prukázala mnoho dobrehého a odstránila ešte viacej zlého.

A hľa, práve prítomne, keď nad nami a kolo nás nastaly tak ťažké pomery a okolnosti, práve prítomne, keď táto strana len nedávno dôkladne a zreteľne vysvetlila svoj verejnospoločenský a sociálny program, dr. Alexander *Giesswein* práve prítomne rozvinul zástavu novej strany, ktorá ohľadom jej programu, sotva na vlas líši sa od kresťánskej ľudovej strany. S týmto porúchaný je sjednotený tábor katolíkov našej vlasti, kdežto utvorenie tohoto sjednotenia spojené bolo s hroznými ťažkosťami.

Zvlášte na obore katolíckych pohybov, na veľké zkušenosti môžem sa odvolávať, preto aj s právom sa obávam, že porúchaný tábor tento nie duplovanou, lež oproti len polovičatou silou bude môcť zápasit' v tých bojoch, ktoré tak imminentne a nevyhnutelne očakávajú nás v budúcnosti.

Tohoto musel som sa dožiť, práve v dňoch najbližšej minulosti, keď katolíci celej krajiny z príležitosti osemdesiatihoro výročitého dňa mojich narodenín, shrňali sa kolo mňa a keď každý len potechy chcel mi zapričiniť.

S odovzdaním sa do vôle božej snášam túto ranu v mojom srdci až do mojej smrti a len to žiadam, nech ona nerani životnú žilu aspoň tých svätých záležitostí, ktorým ja posvätil som zápasov plný a dlhý život môj.

Gróf Ferdinand Zichy.

Blížia sa voľby.

Vie to už každý človek čo to znamená, keď zvlášte liberáli vypíšu voľby krajinských vyslancov. Sta a tisíce falošných prorokov zaplaví celú krajinu. sľubujú všetko dobré pod sľubami zemskeho blahobytu a nekonečnej blaženosti div sa zem neprepadne. Obličaje voličov žiaria sa od prevelkého šťastia. Býva to už tak a neni to nikomu nápadné.

My ale v záujme kresťánskeho ľudu povedáme, aby sme zvláštny pozor dávali a dobre si obozreli toho človeka, ktorého chceme nasledovať. Nikdy snáď nebolo to tak veľmi potrebné, ako práve za našich dňov, keď sa zdá ako keby blížila sa tá doba, na ktorú upozor-

ňoval nás Kristus Pán, keď mlúvil o príchode Antikrista.

Pod falošnými menami, v maskare liberalizmu a freimaurerstva púšťa sa na cestu antikrist. Nikto nech neočakáva, že sa on zjaví tak, ako skutočne vyzerá. Veď aj diabol, keď dakoho ckce zhubí, predstavuje sa ako anjel svetla, bo vtedy ľudia neboja sa ho tak veľmi.

O antikristovi ostatne aj to stojí v písmach, že dosiahne veľkej moci. Vidí to aj každý, že za našich dní v ak hrozných rozmeroch šíri sa zlosť a bezbožnosť, zo všetkých strán ako prenasledujú katolícku cirkev. Čo je to iného, ako práca antikrista?

Mnohí snád povedia na to, veď všetci vidíme, že je tomu tak, my ale nemôžeme za to. Že zkazonosnú prácu antikrista nemôžeme celkom prekaziť, to každý nahliadne, dopúšťa to totiž Boh dľa večného nariadenia svojho, z akej príčiny, to najlepšie vie On.

Snád preto, aby spravodliví zadovážili si zásluh v zápasoch, alebo snád, aby tým viacej dokázali svoju oddanosť a vernosť k pravému Bohu. Nech je tomu ale ako chce, my katolíci v záujme nášeho večného a časného blaha, všetko možné povinní sme vynaložiť cieľom zničenia tohoto vyš označeného antikristovho ducha. Jestli sa ale dakto pýta, ako sa to má stať? Odpovedáme mu v krátkosti: nahovorme každého kresťanského spoluobčana nášeho, aby s nami bojoval pod zástavou kresťanskej ľudovej strany, ktorá dovčul dokázala to vždycky, že našu vieru a práva cirkvi našej neohrozene bráni a brániť bude proti tomu zkazonosnému duchu, ktorý krajinu našu zhubíť hrozí hmotne a mravne. Zvlášte na mravnej záhube Uhorska pracuje duch antikristov. Ponevác ale tá ustanovizeň je katolícka cirkev, ktorá povolaná je v spoločnosti ľudskej pestovať mravnosť a šíriť úctu a poklonu ku pravému Bohu, preto ju najvzteklej napáda antikrist. Hovorí ale, že katolícku cirkev itak nemožno zničiť, bo jej Boh slúbil, že trvať bude na veky. Pravda je, cirkev bude trvať až do konca sveta, pre nás ale prestane a zanikne, jestli sa odtrhneme od nej, alebo ju tak nebránime, aby udržaná bola v Uhorsku. Veď bárkolko národov a krajín opustilo už cirkev a bolo tam dosť katolíkov. Pre tých teda prestala jestvovať katolícka cirkev.

Každý katolícky volič odhodlane nech preto položí pravicu na srdce a slúbi pevne, že nikdy nebude jednať, totižto hlasovať proti svojmu svedomiu, aby pre marný zisk a chatrnú výhodu ako ľahkomyselného, nerozvažitého katolíka nepreklínaly ho budúce pokolenia jeho.

Verný ľudák.

Porada Katolíckej Ľudovej Jednoty pre stolicu nitriansku.

Cieľom utvorenia Katolíckej Ľudovej Jednoty pre nitriansku stolicu, správcovia miestnych organizácii Jednoty 10. februára vydržovali v Nitre poradu, na ktorej vzdor neprajného počasiu, početní súčasťníci sa z celej stolice. Poradu túto počtil svojou prítomnosťou aj osvietený pán biskup gróf Vilhelm *Batthány* a boli prítomní:

Štefan Kondor, dr. Ludvik Franciscy, dr. Valent Puchovszky, August Gramantik, Jakob Jurik, Julius Risner, dr. Béla Fabuss, Franc Horváth, dr. Eduard Mihalovics, Vilhelm Fegyveres, dr. Pulmann, Jozef Belák, Imrich Karssay, Alois Fiebig, dr. Štefan Cserenyey, dr. Ján Kaszala, dekan-farár Rudolf Bilek, farár Aladár Cseffalvay, Štefan Halkó, správac škôl Štefan Rusznyák, Akoš Sütő, Štefan Czintula.

Stredišťe Katolíckej Ľudovej Jednoty zastupovali: hlavný správca dr. Alexander *Ernszt*, krajinský vyslanec, hlavný tajomník Štefan *Haller* a krajinskí vyslancovia: Pavel *Kovács*, Desider *Ajtics-Horváth*, Koloman *Brestyenzsky* a Julius *Jánoky-Madocsányi*.

Porade predsedal krajinský vyslanec Pavel *Kovács*, o Katolíckej Jednote rečnili: krajinský vyslanec dr. Alexander *Ernszt* a hlavný tajomník Štefan *Haller*. Za stoličného aredsedu Jednoty vyvolený bol krajinský vyslanec Julius *Jánoky-Madocsányi*, ktorý hlboko donímavou rečou predostrel program práce pre organizáciu Jednoty v stolici nitrianskej. Do výkonného výboru Jednoty na území stolice vyvolení sú nasledovní členovia:

Desider *Ajtics-Horváth* Vágvecse, Michal Balázsovits, Novák, Rudolf Bilek Ürmény, Justin Bieliczky Leszété, Augustín Brucker Galgóc, Michal Bubnics Vágmedence, Koloman Brestyén-

szky Privigye, dr. Štefan Cserenyey Nyitra, Viktor Erhardt Érsekújvár, dr. Ludvik Franciscy Nyitra, Ján Fleischer Pöstyén. dr. Ludvik Feigler Galgóc. Augustín Gramantik Nagytapolcsány, Jozef Janecz Tavarnok, Stefan Jankovics Sempte, Jakob Jurik Ardanócz, dr. Ján Kaszala Nyitra, Imrich Karsay Pográny, Jozef Kolos Nyitra, Franc Konyakovszky Suránka, Adolf Litke Lakács, Jozef Mihálik Nyitra, Teodor Moser Privigye, dr. Julius Machovits Tardoskedi, dr. Aladár Ötvös Nyitra, Anton Praznovszky Ujvároska, dr. Valent Puchovszky Nitra, Štefan Paška Nagy-Bélicz, Nikodém Steklács Vigvár, dr. Jozef N. Janda Nyitra-Pereszlyény, dr. Béla Studinka Nitra, Ferdinand Sándorffy Lopasso, Karol Simkó Tótmegyer, dr. Karol Tóth Ürmény, Alexander Urbán Karkócz, Ján Vida Egerszeg, Ján Varga Nagyker, dr. Béla Fabus Nitra, Ladislav Borbás, Vincenc Hajek Novák, Štefan Balog Ürminc, Ondrej Marszina Szkacsány.

Niečo pre poľných hospodárov.

Kresťanská ľudová strana verne svojmu programu zvláštnou pozornosťou sleduje ťažké polozenie našich poľných hospodárov. Tomuto zodpovedne podávame verejnosti všetko, čo k zveladeniu poľnohospodárskej triedy poslúžiť môže. Naši poľnohospodári ponosujú sa vôbec, že daktoré druhy ich plodín nemajú zodpovednej ceny a že ich len ťažko vedia odpredať. Tieto ponosy sú v mnohom ohlade oprávnené a preto treba sa ohliadnuť po odpomoci. Hlavnou príčinou toho, že daktorý poľnohospodársky výrobok nemá dostatočného odbytu a nestojí v zodpovednej cene, býva obzvlášte to, že sa z toho druhu plodín viac pestuje ako sa potrebuje. Hlavným záujmom našich hospodárov je preto, aby na tržišťe dovážali také plodiny, ktoré sú hľadané, lebo za také aj lepšie platia. Nasledujúce, na poľné hospodárstvo poľahčne úradné výkazy obsahujú veľmi zaujímavé a poučné dáta a súčasne upozorňujú našich hospodárov na cieľu primerané a výnosnejšie gazdovanie.

Dľa týchto výkazov roku 1908. gazdovsky obrobeného. posiateho a posadeného poľa bolo 11,570.760 hektárov, 1,163.218 hektárov ale

zostalo úhorom. Z celého posiateho poľa chlebové plodiny a iné zbožie zaujali 59 a pol percenta; kukurica 20 a pol a ostatné plodiny 20 percentov. Obchodné a priemyselné plodiny ktoré sa v gazdovstve najlepšie vyplácajú, z týchto dvadsať percentov pôdy zaujímajú len 2 a pol percenta. Strukoviny, ktoré sa na mnohých vidiekoch našej krajiny dobre daria, pestované boli len na jednej štvrtine percenta posiatej pôdy a cukrová repa tiež len na deväť desetinách percenta pôdy. Umelé krmivo ale sotva bolo pestované na 10 percentoch posiatej pôdy.

Výkaz o počte statku je tiež nie menej poučný. Posledne bol statok popísaný roku 1895. a tak lanskoročný ropis statku možno porovnať len s počtom statku pred štrnástimi rokmi. Neškodilo by takýto popis statku previesť, keď už nie každý rok, aspoň každých päť rokov, aby bol v tomto ohlade obraz jasnejší. Roku 1895. spísali 1,972.930 kusov koní, lanského roku ale 1,876.018, tedy o 96.912 menej. Rožného statku pred štrnásť rokmi spísali 5.829.483 kusov, lanského roku 6,239,864 kusov, tedy o 410.381 kusov viac. Oviec bolo 1895. roku 7,526.783 v lani 7,356.565 kusov, menej o 200.218 kusov. Veľký úpadok javí sa pri ošípaných. Pred štrnásť rokmi spísali ich 6,447.134 kusov, kdežto lanského roku bolo ich len 4,790.379 kusov, tedy o jeden million a 656.755 kusov menej než roku 1895.

Tieto dáta dosť jasne hovoria za to, aby gazdovia v obsievaní svojich rolí nakoľko im to pomery dovoľujú, snažili sa uviesť správny priemer, nielen preto, aby takýmto spôsobom v konečných výsledkoch prispievali k zveladovaniu svojho dôchodku, ale aj preto, aby svoje role ustavičným pestovaním zbožia cele nezkažili. Na väčších majetkoch tie výživné súčiastky, ktoré sa ustavičným pestovaním zbožia zo zeme vyssajú, nahrádzajú rozličnými umelými hnojivami, menší gazda si ale takéto hnojivá len z ťažka môže zaopatriť a preto dvojnásobne má mu na tom záležať, aby na svojich roľiach nakoľko to okolnosti, podnebie, pôdy atd. dovoľujú, iné a iné plodiny pestoval; rozumie sa, že plodiny také, ktoré sa dobre odplácajú a sú hľadané. Medzi týmito dobre platia plodiny obchodné a priemyselné, lan, konope, mak

atď., ktorých sa u nás, ako to z výkazu vysvitá, nepomerne málo pestuje. Nezodpovedá spotrebe ani malé pestovanie strukovín, ktorých sa k nám začína stále viac dovážať.

V pestovaní dobytku horpodané číslice tiež podávajú osožnú úpravu. Pestovanie ošípaných sľubuje dobrý ošoh nielen preto, že počet ošípaných behom posledných 14 rokov klesol o vyše poldruha milliona, ale aj preto, že spotreba bravčového mäsa ustavične vzrastá s prirodzeným vzrastom obyvateľstva. Počet koní klesol skoro o stotisíc kusov, tiež pokyn pre gazdu, aby si pekné žrebce prichovával. Podobne je to i s ovčiarstvom. Počet kusov rožného statku sa síce rozmnožil niečo o vyše štyristotisíc kusov, ale vezneme do ohľadu čas, 14 rokov, tak je to taký nepatrný prírast, že nijako nezodpovedá potrebe. Dochovávanie statku tedy, na čo na slovo vzatí národnohospodári neprestávajú gazdov upomínať, je stále takrečeno najvýnosnejším odvetvím poľného hospodárstva. Myslíme, že tieto výkazy nezostanú nepovšimnuté medzi gazdovským obecnstvom a že prispejú k uvedeniu správnejšieho priemeru v gazdovaní, čo bude na ošoh jak gazdom, tak i konsumujúcemu obecnstvu.

Shromaždenia Jednoty Katolíckeho Ludu.

Horliví katolíci Uhorska nasledujú len príklad vzteklých nepriateľov svojich, keď po všetkých stranách krajiny neustále sa organizujú. Je to znakom toho, že katolíci s každým týždňom vždy viacej nahliadajú, ak veľká sila väzí v Ludovej Jednote. Tomuto presvedčeniu dali výrazu tí oduševnení katolíci, ktorí najnovšie vydržali shromaždenia v nasledujúcich obciach:

Palocsa: (Šáros. stol.) Miestna organizácia 30. januára vydržovala ročné shromaždenie, na ktorom súčasťnili sa úradníci miestneho panstva a početná intelligencia.

Udva (Zempl. st.) Pod predsedníctvom miestneho farára Bélu Madarassy-ho Katolícka Jednota utvorená tu bola 2. februára.

Tókésujfalu (Nitr. stol.) Shromaždenie miestnej organizácie Katolíckej Jednoty 30. januára vydržované pod predsedníctvom miestneho

správcu. Starí členovia držia sa pevne a nových viacej pribudlo.

Szerelmes (Zempl. st.) Utvorenie Katolíckej Jednoty 2. februára. Za miestneho správcu vyvolený je Ferdinand Kálmán. Do Jednoty vstúpilo 40 členov.

Bucsány (Nitr. stol.) Agitacionalny výbor trnavský 2. februára vydržoval tu utvorené shromaždenie, ku ktorému dostavilo sa vyše päťsto veriacich, ktorí s hlbokou pozornosťou slyšali rečníkov. Shromaždenie zahájil Pavel *Paszitny*, po čom rečnili: Béla *Voldán*, Géza *Veszely*, Franc *Katona* a Štefan *Krajcsovics*. Do Jednoty vstúpilo 127 členov. Za miestnych správcov vyvolení sú Pavel *Paszitny* a Jozef *Ledéczy*.

Maniga (Nitr. stol.) Utvorené shromaždenie 2. februára popoludní. S veľkým úspechom držali prednášky: Béla *Voldán*, Géza *Veszely* a Franc *Katona*. Za miestnych správcov vyvolení boli Štefan *Bezák* a Jozef *Ambušik*.

Veľká Modrovka. (Nitr. st.) 19. januára predpoludním vydržovalo sa shromaždenie pod predsedníctvom miestneho farára Jána *Sasvári*. Cieľ a potrebu Jednoty vysvetľoval Ján *Bartos*, tajomník zo strediska. Ku Jednote prihlásilo sa 80 členov.

Kvasov (Trenč, st.) 26. januára predpoludním o 10. hodine vydržovalo sa shromaždenie za prítomnosti mnohých veriacich. Shromaždenie zahájil učiteľ Ján *Jurik* s krásnou rečou. Za ním tajomník zo strediska Ján *Bartos* vysvetľoval Jednotu. Shromaždenie zaključil horlivý farár Štefan *Micsko*. Za členov sa prihlásilo 32 veriacich.

Lednice (Trenč. st.) Veľké shromaždenie zahájil tu peknou rečou 26. januára o 12. hodine miestny farár Štefan *Micsko*. Tajomník Ján *Bartos* držal prednášku o potrebe Jednoty. Shromaždenie oduševnenou rečou zaključil učiteľ Viktor *Podolay*. Za údov sa prihlásilo 84 veriacich.

Horná Breznica (Trenč. st.) Za ľud svoj obetave účinkujúci farár Štefan *Micsko* oduševnenou rečou zahájil tu shromaždenie 26. januára popoludní o 4. hodine. Tajomník Ján *Bartos* pri všestrannej oduševnenosti vykladal cieľe Katolíckej Jednoty, do ktorej vstúpilo 46 členov.

Zubák (Trenč. st.) Tunajší veriaci vydržovali utvorené shromaždenie 26. januára večer

o 7. hodine. Shromaždenie zahájil miestny farár Pavel *Hrcska*, po čom tajomník Ján *Bartos* a Štefan *Micsko* držali prednášku o Katolíckej Jednote, do ktorej hneď na mieste vstúpilo 28 členov.

Červený Kamen. (Trenč. st.) Veľmi pekne shromaždenie vydržiavané tu bolo 27. januára popoludní. Zahájujúcu reč držal s veľkým úspechom horlivý farár Ján *Bartoss*, po čom o Jednote držali poučné prednášky tajomník Ján *Bartos*, učiteľ Ján *Bizik* a farár Štefan *Micsko*. Pod dojmom týchto rečí vstúpilo do Jednoty 68 členov.

Nové Mesto nad Váhom. Vo veľkých rozmeroch vydržiavané bolo tu shromaždenie Jednoty a oduševnenou rečou zahájil ho 2. februára horlivý praepošt-farár a titulárny biskup gróf Adolf *Pongrácz*. O potrebe katolíckej školy rečnil miestny správca Jozef *Galbavý*, O cieľoch a organizácii Jednoty držal prednášku tajomník Ján *Bartos*, za ktorým krásne rečnil občan Ján *Malý*. Za členov je zapísané 280 veriacich.

Opaj (Prešp. st.) Horlivý farár Gustáv *Dávid* zahájil sbromaždenie 11. februára. Tajomník Jednoty zo strediska Ján *Bartos* v zanimavej reči vysvetlil doterajšie účinkovanie Jednoty. Do Jednoty vstúpilo 45 členov.

Majcichov (Prešp. st.) Velazaslúžený a o svoju obec všemožne starajúci sa farár Konštantín *Orbán* zahájil tu veľké Indové shromaždenie 11. februára popoludní pknou rečou, po ktorej tajomník Ján *Bartos* držal prednášku o cieľoch a úlohách Katolíckej Jednoty, ku ktorej sa dosiaľ prihlásilo 71 členov.

Ábrahám (Prešp. st.) Horlivý farár Anton *Brázda* zahájil shromaždenie peknou rečou 12. februára predpoludním. Tajomník Jednoty Ján *Bartos* v zanimavej prednáške vysvetlil doterajšie účinkovanie Jednoty a prítomných povzbudzoval k podporovaniu katolíckej tlače. Franc *Holászek* učiteľ krásnu prednášku držal o význame udržiavania katolíckej školy. Shromaždenie zaključil Anton *Brázda*. Počet členov je 57.

Pusztafödemes (Prešp. st.) Za prítomnosti veľkého počtu obyvateľstva 12. februára popoludní vydržiavané tu bolo shromaždenie, na ktorom rečnili: farár obce Franc *Csambál*, Viktor *Adamcsa* kaplán vedrödský a Ján *Bartos* tajomník. Počas shromaždenia veľká oduševnenosť panovala medzi veriacimi. Počet členov je tu 130.

Ďalšie sbromaždenia vydržiavané boli v nasledujúcich obciach:

Sárvár (stol. Vas), **Nagysitke** (Vas). **Csény** (Vas), **Csepreg** (Sopron), **Nemesböd** (Vas), **Attala** (Somogy), **Alsósebes** (Sáros), **Németpálcnya** (Baranya), **Buzita** (Abauj), **Farkaslak** (Udvarhely), **Kéménd** (Esztergom), **Somfalva** (Sopron), **Alsó a Fölsötökös** (Abauj), **Püspökszenterzsébet** (Baranya), **Lovasberény** (Fehér), **Zsámbék** (Pest), **Léka** (Vas), **Parnó** (Zempl.).

Osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbrie* v stredisku Katolíckej L'udovej Jednoty. Stredisko Katolíckú L'udovej Jednoty prítomne spravuje už záležitosti štvrt' milióna katolíkov a takmer na jednu ranu tak správne a cieľu primerane je zariadené, že vyzýva po zornosť i najširších kruhov. Osvietený pán biskup spišský dr. August *Fischer-Colbrie* v sprievode svojho sekretára grófa Adorjána Csákyho, prítomnosťou svojou vyznačil stredisko Katolíckej L'udovej Jednoty. Hlavný správca Jednoty, krajinský vyslanec dr. Alexander *Ernszt* poukazoval osvietenému pánu biskupovi všetky miestnosti, vysvetlil dôkladne celé zariadenie strediska, po čom vysoký host vrelými slovami vyslovil svoje uznanie a radosť nad všetkým čo videl a stre dištu k ďalšiemu účinkovaniu jeho, zo srdca prial hojného požehnania božského.

K výstrahe vystaňovalcom.

Zlé následky vystaňovania sa robotníckeho ľudu do Ameriky začínajú cítiť už aj v Spojených Štátoch amerických. následkom čoho vždy dôraznejšie žiadajú, aby vláda porobila čo najprísnejšie poriadky a týmto hromadné osadzovanie sa cudzincov prekazila. Lebo hromadné prisťahovanie sa cudzincov neprajne vplýva na utvorenie sa národnospodárskych pomerov a stále rozmnožuje výdavky štátu. Ponevác je mnoho ľudí, ktorí prácu hľadajú, veľká je medzi robotníkmi konkurencia, mnohí robotníci vystavení sú biede, zle sa chovajú, nedostatočne sa šatia, následkom čoho telesne slabnú a vystavení sú rozličným nemociam. Mnohí sklamú sa v svojich nádejach, zúfajú.

Dľa úradnej zprávy vláda Spojených Štátov strovila behom posledných 10 rokov 50 miliónov dollárov na zaopatrenie cudzincov, ktorých

museli odviezť a opatrovať v blázincoch. Aj dobročinné spolky sa ponosujú, že majú ohromné vydavky, že sú neni v stave zaokrývať ustavične vzrastajúce potreby, nestačia pomoc poskytnúť všetkým, ktorí sú na podporu utisknutí a o túto sa uchádzajú. Dľa zprávy new-yorského židov podporujúceho dobročinného spolku v New-Yorku žije 25.000 židov, ktorí sa udržujú zbraním a asi 100.000 židovských rodín utisknuté je na podporu.

V Amerike sa životné pomery nepravne zmenily a ku tomuto prispelo vo veľkej miere ustavičné vzrastanie počtu cudzincov. V 33 mestách Spojených Štátov amerických je teraz viac cudzincov, než Amerikánov. V najväčšom kúpeckom meste New-Yorku je vyše pol milióna židov.

Tohoto následkom je, že sa spoločnosť delí na mnoho rozličných spoločenských kruhov, ktoré osihotené stoja jeden od druhého, ktoré sa jeden o druhého najviac len vtedy interesujú, keď je reč o závození. Preto povstávajú medzi cudzincami časté zvady, nepriateľsky útočia jeden na druhého a časopisy prinášajú zprávy o krvavých srážkach, ktoré sa tu i tam udaly. Kolonie, ktoré cudzinci v každom meste utvorili, sú od domorodných amerických robotníkov úplne osihotené. Títo považujú cudzincov za svojich nebezpečných sokov, preto im škodia kde môžu. Ale ani v koloniách cudzincov nepanuje shoda, netvorí spoločenský hruh, v ktorom by jednota a šlachetné city panovaly, lež schádzajú sa len preto, lebo ich v dalekej cudzine osud núti, aby v istej miere spolu držali.

Tohoto príčinu možno hľadať v tom, že sa vysťahovalci veľmi rôznia jeden od druhého. Najväčší je počet tých, ktorí idú za širé more v tej nádeji, že si tam budú môcť viac vyrobiť, že si budú v stav svoj hmotný blahobyť a lepšiu budúcnosť zabezpečiť. Títo hľadajú a prijmu bársjakú prácu, len aby peniaze vyrobili. Ale značný počet je aj tých darebákov, ktorých sa ich rodina rada sprostila, pokrevní radi im kúpili vozné karty na loď a odobrali sa od cestujúcich v tej nádeji, že darebákov v cudzom svete naučia jako treba poriadne žiť. Sú medzi vysťahovalcami ľudia, ktorí pre rozličné švindly spáchané výstupky stali sa v svojej starej vlasti nemožnými. Títo sa idú skrýť do cudého

sveta, lebo v ich domovine nemajú miesta v poctivej spoločnosti.

Z takýchto rozličných živlov pozostávajú kolonie cudzincov. Nuž jako by tam mohly dorozumenie, priateľský pomer a jednotná vôľa panovať?

Amerikánskym kapitalistom bolo hromadné pristahovanie sa cudzích robotníkov vítané. Dostali primerane lacné robotnícke sily. Majitelia uhelných baní mali na dostač bielych otrokov, ktorí sa podujali na bársakú prácu, keď aj svoj život stavali na kocku. Vítané bolo vzrastanie počtu vysťahovalcov aj lodným spoločnosťam, ba tieto cestou svojich agentov vábily ľudia ku vysťahovaniu, lebo si týmto obrovské dôchodky zabezpečily. Tie kruhy ale, ktoré záujmom štátu prednosť dávajú pred záujmom jednotlivcov, presvedčily sa o nepravnych národohospodárskych, spoločenských a aj politických následkoch hromadného vysťahovania. Keď aj v Amerike prišli na to, že šírenie sa nákazy treba prísnymi poriadkami prekaziť, teda to aj urobí. Zakročia radikálne, ako to v Amerike robievajú. Toto nech slúži na výstrahu všetkým, ktorí vzdor napomenutiam verných priateľov ľudu, ľahkomyselne opúšťajú svoje rodisko a berú sa na neisté za široké more.

Preč s alkoholom.

V jednom cudzozemskom antialkoholickom časopise čítame nasledujúcich desať pravidiel: 1. Liehové nápoje (pálenka, rum, koňak, likör, vino, pivo) otravujú mozgy, zničia nervy. 2. Liehové nápoje napádajú srdce. 3. Liehové nápoje spustošia jatrú, ľadviny a ostatné šlachetné stroje ľudského tela. 4. Liehové nápoje náchylným činia človeka k suchotám. 5. Liehové nápoje nielen toho zničia, kto ich užíva, ale aj jeho deti. Deti korhelských rodičov sú slabé, nevydarené, malej krve, nervozné, napadnuté krčeninou alebo zlou nemocou, suchotinné, choré duchom, hluchonemé, sprosté. 6. Liehové nápoje rozširujú najhnusnejšie hriechy a špatné choroby. 7. Liehové nápoje sú príčinou mnohých zločinov. Polovica tých, ktorí sú v žalároch a popravujúcich ústavoch, pod vplyvom liehových nápojov spáchali svoje trestuhodné skutky. 8. Liehové nápoje už aj v menšej miere

užívané odobierajú človekovi rozvážne schopnosti, činia ho ľahkomyselným a preto sú príčinou mnohých priemyselných nešťastí. 9. Vražedníkom svojho vlastného dieťaťa je ten rodič, ktorý svojmu dieťaťu liehový nápoj dáva, lebo liehovú nápoje o mnoho viacej škodia deťom ako dospelým. 10. Liehovú nápoje neživia, nehrejú, neposilňujú. Keď chceme zachrániť svoje zdravie a svoj dobrobyt, ako aj našich detí, sdržujme sa od liehových nápojov.

Tieto veľmi užitočné pravidlá by si každý na dvere svojej izby mal napísať alebo prilepiť a každý deň ráno, v poludnie a večer pozorne prečítať, to by zaiste nejedného zachránilo od nešťastlivého korhelstva,

Franc Klein

farár spišsko-richvaldsky

K šárišskému národu!

«Pálenka a náš ľud.» Pod týmto názvom vydala veľmi užitočnú knižočku košická biskupská tlačiareň. Knižočka táto na 72 stranách, prostými, jednoduchými, nehľadanými slovami jedná a poučuje o pálenke (alkokol, lieh, špiritus), jej pôvode, prirodzenosti, účinkovaní, zlých následkoch, s primeranými príkladmi. Z počiatku uvádza obyčajné predsudky, ako sú, že pálenka v zime hreje, v horúčosti chladí, posilňuje a smäd hasí. Tieto predsudky podvraca peknými prekvapujúcimi príkladmi, pri čom nepodvratne dokazuje, nakoľko je pálenka otravou tela a duše, ak smutné následky má na jednotlivcov a spoločnosť, zvlášte na chudobu, nakoľko náchylný je ku chytľavým chorobám ten, ktorý pálenke je oddaný, ako náruživosť, zkaženosť a nemoce pálenke oddaných rodičov prechádzajú ešte aj na ich deti. Konečne opisuje nešťastie, veľkú biedu jednotlivých tried krajinského obyvateľstva, skrze pálenku zapríčinené a odporúča odvrátenie sa od každého druhu nápoja, alebo aspoň miernosť a ztriezlosť. Neznám poučlivejšej a zámavejšej knižočky, ktorú bych mohol našemu ľudu odporúčať. Nemala by ona chýbať v žiadnom kresťanskom dome. Nadovšetko v tomto svätom čase postnom, kto túto knižočku číta, ako by sa modlil. Bolo by to ozaj pekne, keby v čas večerný v každej rodine otec nahlas z nej čítal a okolo neho stála a poslúchala ho

celá rodina. Knižočku túto každý len s prospechom môže čítať, nápoju oddaný aby sa odvrátil, mierny ale aby bol ešte miernejší. Knižočka tá písaná je v šárišskom jazyku, úplne ale rozumieť ju môže každý slovak. Cena tejto zriedkave osožnej knižočky je veľmi lacná, bo na 72 stranách obnáša len 60 halierov. K dostaniu je v biskupskej tlačiarňi v Košiciach. Veriaci nech sa obrátia na svojich duchovných, ktorí im ju ochotne zaopatria.

—y—

POLITICKÉ CHYRY.

Utvorenie vládnej strany.

Gróf Karol Khuen-Héderváry po mnohých nesnádzach utvoril si už jeho vládnu politickú stranu. Pri pohľade na tento divotvorný plod, každému nevďajak príde na myseľ nasledovné porekadla: Aký otec, taký syn, aké drevo, taký klin, aká matka taká Katka. Khuenová vládna strana utvorená je zo samých liberálov a dali jej meno: Strana národnej práce. Že od tejto strany nič dobrého očakávať nemožno, o tom už vopred presvedčený je každý katolík,

Zaniknutie ústavnej strany.

Viaceri liberálni politici, po porážke liberálnej strany, utvorili takrečenú ústavnú stranu a kooperovali v koalícii. Prítomne, keď Khuen-Hédervári utvoril si čisto liberálnu stranu, ústavníci na návrh Andrásyho 14. februára vyslovili zaniknutie strany ústavnej. Ústavníci zväčšia pripojia sa ku liberálnej strane Héderváryho. Nuž, aké vreco, taká záplata.

Z CUDZOZEMSKA.

Rakúsko-Uhorsko a Rusko. Dia londýnských zprávdohodnutie sa Rakúsko-Uhorska s Ruskom za dokončené možno považovať. Časopis «Times» totižto dozvedá sa, že rakúsko-uhorský a ruský zahraničný úrad dohodly sa v tom, že na mocnosti upravia osvedčenie, v ktorom sa Rakúsko-Uhorsko a Rusko zaviazu, že 1. na Balkáne udržia status quo; 2. budú podporovať režim v Turecku a po 3. že napomôžu slobodný vývin balkánskych štátov. Francúzsko a Nemecko tento program vrah už v celom znení prijaly. Oproti tejto londýnskej zpráve z Berlína oznamujú, že sblíženie sa Rakúska-Uhorska a Ruska je dosiaľ ešte len túžbou. Opäť vstúpily do popredia osobné otázky a dohodnutie sa v diplomatických kruhoch považujú vytvorené dotiaľ,

kým petrohradský veľvyslanec rakúsko-uhorský gróf Berchtold a ruský zahraničný minister Izvolsky sa nepodávajú. V ruskom dvore sú síce mnohí, ktorí si sblíženie sa Ruska ku Rakúsko-Uhorsku neželajú. Petrohradský časopis «Novoje Vremja» rozvinuje, že sblíženie sa Ruska a Rakúsko-Uhorska by vôbec veľmi žiaducné, ale Rakúsko-Uhorsko tento svoj dobrý úmysel nie natoľko priateľskými slovami, lež viac priateľskými krokami by malo prejavíť. Tak sa zdá ale, že sblíženie sa Ruska ku Rakúsko-Uhorsku není úprimé. Z Belehradu totiž oznamujú, že triedny šéf Špalajkovič osvedčil sa, že srbská vláda na svoj dotaz z ruského zahraničného úradu dostala odpoveď, že medzi Ruskom a Rakúsko-Uhorskom stalo sa síce sblíženie a že tento pomer ďalej budú budovať, zato ale Srbsko nemá príčiny báť sa, lebo cieľom sblíženia je, aby uviedli taký normálny pomer, aký bol pred annexiou Bosny a Hercegoviny. Ruská vláda súčasne o tom upovedomila srbskú vládu, že Srbsko aj napozatým môže rátať na podporu Ruska.

Záležitosť ostrova Kréty. Štyri, ostrov Kréty protežujúce mocnosti ohľadom noty, ktorú v krétanskej otázke upravia na tureckú vládu, že sa ešte nedobodly. Dohodnutie mešká pre tú príčinu, lebo počas diplomatického vyjednávania znova vzkrsla myšlienka, aby Turecko ostrov Kréty predalo Grécku a za vyplatenie ustálenej kúpnej ceny by protežujúce mocnosti garantovali. Diplomacia v Carihrade teraz unúva sa, aby tureckú vládu naklonila tomuto plánu. Turecká porta váha, ale ufajú, že tento plán konečne predsa len prijme.

BESEDNICA.

Obeta spovednej pečate.

Napísal: Michal Gahér, kaplán Orosházscky.

(Pokračovaní.)

«Človek mieri, Pán Boh mení!»

Zvonár Lózer zaoberal sa so zlými myšlienkami — Tolké peniaze! No a čo by bolo, keby ja toho farára v noci napadol a peniaze mu odobral?

Počúva na toto čertovské vnuknutie a odhodlá sa, že prevedie, čo si zaumienil.

Vymení si kartu do mesta Marseille a všade sa tak chová, aby ho čím viac ľudí videlo.

Bolo večer. Čirá tma. Keď sa vlak zo stanice hýbal, Lózer druhými dvermi ticho ufrknul z vlaku.

— Takto la! A teraz nech volakto povie o mne, že som ja túto noc neodcestoval zo San-Viktoaru do Marseillu, veď ma mnohí videli, že som vstúpil do

vlaku, na to som ale veľký pozor, aby ma volakto nezbadal, že som z vlaku skočil.

V čirej tme ponáhla sa, aby čo skorej mohol previesť čertovskú myšlienku.

Vejde do fary a z kuchyne vezme po tichu jeden dlhý a ostrý nôž a utiahne sa do jedného kúta, zkadiaľ všetko mohol vidieť, čo sa okolo neho stalo, jeho ale nikto nevidel.

Tu strávil celú noc a čakal, kým babka Blanchord príde pre peniaze, o čom dobre vedel, veď mu to sám farár povedal.

Na druhý deň o 10. hodine predpoludním skutočne prišla. Duchovný ešte raz pred jej očima prečítal peniaze a potom jej ich odovzdal.

— Vezmite preč tieto peniaze, pretože som samotný v tomto starom kláštore a bojím sa, že ma volakto napadne.

(V tomto kláštore bývalo predtým vyše 22 mnišiek, ktoré však všetky zavraždili revolucionári francúzski.)

— No dobre, pán farár, veď je teraz itak potreba na ne, bo už začneme špitál stavať!

S týmto odobere peniaze a ide von z izby.

Zlodej Lózer len na to čakal, aby stará babka samotná bola. Potichu skočil k nej, s jednou rukou stisnul jej hrtáň, aby kričať nemohla, s druhou rukou vrazil jej do srdca nôž a len vtedy ju pustil, keď už celkom mrtvá bola. Nôž utrel do ručníka, peniaze vzal k sebe a chcel zutekať.

— Kde ale včul vo dne? Veď ma nikto nesmie vidieť — myslel si.

Prinútený bol teda do večera v kláštore sa utiahnuť. No ale svedomie ho začne prenasledovať:

— Človeče! Čo si učinil?

Koľko rázy len na mrtvolu pohliadol a zazrel tú červenú krv, ktorá tiekla z rany ubohéj starej ženy, za každým ho mráz prešiel a celý sa triasol.

Obanoval svoj veľký hriech, ale len zo strachu. Prišla mu na rozum kázeň, ktorú držal pán farár o spovedi; v tejto kázni počul, že kňaz nesmie ništ o tom nikomu ani krknúť, o čom sa v spovedi dozvie. Táto myšlienka osmelila Lózera, aby sa zo svojho veľkého hriechu vyspovedal Montmoulin farárovi.

— Nie, on ma nevyzradí — myslel si — on to nesmie urobiť, radšej zomre, čo odo mňa v spovedi slyší, o tom je povinný mlčať, tak hovoril v kázni a ja verím jeho slovám, pretože on vždičky pravdu hovorí.

Zvonár Lózer už asi dvadsať rokov nebol na spovedi; veľkú vôľu, je pravda, ani teraz nemal k nej, pretože ale svedomie ho trápilo a žralo, odhodlal sa, že vyspovedá sa z tohoto veľkého hriechu.

— Len kebych tento jeden veľký hriech mohol zmyť z mojej duše — bedákal — o ostatnie sa veľmi nestarám.

S tým sa približoval k izbe duchovného. Zaklope na dvere a vejde do izby.

Montmoulin sa práve breviár modlil...

— Pre Boha, Lózer, čo vám je, prečo ste sa vrátil? Vás volake veľké nešťastie potkalo! — pýtal sa farár.

— Áno, pán farár, veľké nešťastie ma potkalo a ja... ja bych sa rád vyspovedať, Povedzte mi ale prvej, povinný je-li kňaz aj vtedy mlčať o tom čo v spovedi slyší, jestli rozhrešenie nedal?

— Dozaista — odvetil farár.

— Teda ma ospovedajte...

— Pán farár — začne Lózer — ja som dnes veľký, do neba volajúci hriech spáchal: zavraždil som starú ženu Blanchard a čo som peňazi pri nej našiel všetky som vzal. Tam pri oratóriume leží jej mrtvé telo. Jaj, jaj... jak páli jej krv moju dušu. Prosím vás, ratujte ma!

Môžeme si pomysleť, ako sa cítil tento bohabojný kňaz v tomto okamžení. Najprv proboval na koľko toľko uspokojí Lóžera.

— Je pravda — povedal mu — že váš hriech je veľký, za to ale nezúfajte. Pán Boh je nekonečne milosrdný, on vám odpustí aj váš veľký hriech, jestli máte nad ním opravdovú ľútosť. Tá krv, ktorú Kristus Pán na dreve kríža vylial, má toľko sily, že aj tento hriech zmyje z vašej duše. Nerozpamätáte sa na to, že náš milý Spasiteľ aj kajúcemu lotrovi odpustil hriechy a kráľovstvo nebeské mu sľúbil, lebo videl, že ľutuje za všetky, v celom jeho živote zpáchané hriechy. Vy ale hovoríte, že ste sa už dvadsať rokov nespovedal, napravte teraz túto chybu a vyspovedajte sa z každého hriechu, ktorý ste za ten čas spáchal a potom povinný ste zpiatky dať tie peniaze, ktoré ste zavraždenej odobral, lebo ináč nič nestojí vaša spoveď.

— Ešte čo? — odvetil zvonár — snáď som rozum ztratil, aby som tie peniaze zpiatky dal. Ja nepotrebujem vašej kázne; dáte mi rozhrášenie, alebo nie?

Ubohý farár videl, že tento človek nemá úplnú ľútosť nad svojimi hriechami a ani to nechce vyplniť, čo mu naložil, preto mu nemohol dať rozhrášenie.

Nešťastlivý zvonár s tým vyšiel von z izby, malý košík, v ktorom stará žena Blanchard položené mala peniaze, krvavý nôž a ručník hodil pod kuchyskú skriňu a s peniazmi uprskol do Marseillu a odtiaľ do Ameriky...

Milý čitateľu! Dozaista sa čuduješ, že rozhovor medzi spovedným otcom a Lóžerom jako mohol prísť na verejnosť? Na konci tejto opisanej udalosti dozvieš sa, že vrah Lóžer o tri roky od slova do slova všetko vyzradil pred súdom.

(Pokračovanie nasleduje.)

CHYRNÍK.

Medzinárodný eucharistický kongress. Medzinárodný eucharistický kongress tohoto roku v Montreale (Kanada) dňa 5. septembra bude sa vydržiavať. Na kongress z Európy prídu väčšie púte, zvlášte z Nemecka, Francúzska a z Anglicka. Taliansku národnú púť z poverenia pápeža pravdepodobne povedie kardinál Vincent Vanutelli, ktorý aj minulého roku bol pápežským legátom na kongresse.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Piateho marca pohne sa púť do svätej zeme; šárišský národ pri tejto púti povede farár Valent Rusznák. Druhá púť pojde 11. apríla do Rimu z príležitosti jubilárnych slávností 25-ročného biskupstva svätého otca Piusa X. a odhalenia pomníka Pápeža Silvestra II., ktorý sv. Štefanovi, prvému

kráľovi Uhorska poslal kráľovskú korunu. — V jarnom stoličnom shromaždení zaplnia štyri uprázdnené miesta pri sirotskej stolici. O úrad hlavného slúžneho v okrese giraltskom uchádzajú sa: Dr. Jozef Dobay, Mikuláš Kádas a Barnabáš Spillenberga, na dve miesta slúžnych rekurrujú: Karol Dobay ml., barón Jozef Ghillányi a Ludvik Holénia. — **Bardijov:** Z Bardijova cez stolicu Zemplén až do Košíc, takým krajom, kde nieto železničnej dráhy, premávku pošty a cestovateľstva prosredkovať budú automobilom. — **Kajáta:** Tunajší veriaci svoj kostol ozdobili novým organom v cene 1050 korún. Organ ten vyhotovil organársky obvod Otto Rieger v Budapešti.

Koľko je mohamedánov? Počet všetkých mohamedánov obnáša na celom svete asi 280 millionov. Z toho padá na Turecko 27. millionov asice na európejské Turecko tri milliony a na aziatické a africké krajiny turecké 24 millionov. V Bosnii a Hercegovine býva 600 tisíc mohamedánov a v ostatných pobalkanských štátoch asi 100 tisíc. V ruskej ríši, ktorá má 135 millionov obyvateľov je 24 millionov mohamedánov a síce v európejskom Rusku 14 millionov a v aziatickom 10 millionov, V Číne je 40 millionov mohamedánov a v celej Afrike asi 70 millionov.

Chýry zo Spiša. V našej stolici je 34 židovských virilistov. To je veru dosť z tej pliahy. — V nižnej Sumave dňa 21. januára medzi ztínaním zabil jeden strom robotníka, Jozefa Kurdela. — Náš osvietený pán biskup odcestoval do Budapešti. — V Batišovciach zavreli pre tifus tak katolícku, ako aj evanjelickú ľudovú školu. — V Magure už viac rázy videli novú kométu. — Na richvaldskom chotári videli dvoch vlkov. — Minulého týždňa bol u nás teplý čas, veľmi mnoho snahu zmizlo.

Na univerzitách Nemecka je teraz 3784 ženských poslucháčov.

Nemecké novinárstvo. V nemeckej krajine roku 1908. dali na poštu 1990 millionov výtiskoch novin.

Padanie meteorov. V obci Mugello pri Firence (Taliansko) minulý piatok videli zaujímavý prírodný zjav. Za daždivého, mračného počasia odrazu len začaly padať z oblohy kamene, ktoré za niekoľko okamihov všetky ulice, polia a vinohrady zasypaly hustou vrstvou kamenia. Siatiny väčším dielom vyšly na vniroč a aj vo vinohradoch a v ovocných sadoch je veľká škoda. Keď dažď kameňov prestal, nebo sa rýchle vyasnilo a zjavila sa jedna veľmi jasná kométa.

Krádež na vlaku. Z Turian (stol. turčianska) oznamujú, že tamojšiemu obyvateľovi Jozefovi Kapustovi, keď vracajú sa z krupinského jarmoku na vlaku zaspal. neznámy zlodej ukradol 1900 korún.

Nešťastie v hore. V horách obce Brezovica (stol. oravská), ako z Trstenej píše, po tieto dni udalo sa nešťastie. Gazda Štefan Štefanek ml. vezúc sa na voze jedným strmým vrškom, s koňmi a vozom spolu srútil sa do priepasti. Štefanek bol smrteľne ranený a kone sa mu zabily.

Halley-ho kométa a zem. Dtrektor lyonského observatoriuma André do parížskeho časopisu «Matin» napísal článok, v ktorom hororí, že naša zem dňa 18. mája prejde cez chvost Halley-ho kométy, ale toto nebude mať žiadne zvláštnejšie následky, najviac ak sa teplota nášho povetria o 1—2 stupne zdvihne, mimo toho atmosféra bude barvistá a nastanú elektromagnetické zmätky.

Nehrajte sa so zbraňou. Lahkomyseľné narábanie revolverom zase vyžiadalo v obeť jeden ľudský život. Umberto Stagni, majiteľ jedného bazára vo Fiume, zo žartu revolverom mieril do švajdleny Valerie Potepan, mysliac si, že revolver neni nabitý. Lenže v revolve-re bol jeden nábitok, ktorý vystrelil a dievča zabil. Už umierala, keď ju zaviezli do nemocnice, kde zanedlho vypustila ducha. Stagniho zatkli — Tejto podobná udalosť prihodila sa aj v Košiciach. Ako totižto odtiaľ oznámujú, tamojší mladý fíškál dr. Alexander Garai v piatok večer, keď odchodil z kancelárie, vzal si revolver, ktorý mu v ruke náhodou vystrelil. Guľa vletela mu do prs. Stav Garaiho je povážlivý.

Klamstvo po telegrafe. Zigmund Krausz, statkár v Bošáci (stol. trenčianska) minulý týždeň dostal z Budapešti telegramm, v ktorom ho jeho syn pravotár Franc Krausz o to prosil, aby mu naskutku poslal 1000 korún a aby peniaze poslal telegrafične a síce do kaviarne «Keleti» na Thökölyho ceste. Krausz hneď poslal peniaze, ale ponač mu vec bola podivnou, svojmu synovi telegrafoval aj na jeho byt. Upovedomil ho, že poslal a sa ho aj opýtal, že prečo si dal poslať peniaze peniaze do kaviarne a nie na byt. Keď pravotár dostal telegramm, hneď vedel, že tu môže byť reč len o klamstve. Vec oznámil na hlavnom kapitanáte, odkiaľ dvoch detektívov poslali do kaviarne. V ten istý deň popoludní prišiel do kaviarne roznašač telegrammov a hľadal fíškála dra Franca Krausza. Naskutku sa hlásil jeden mladý človek, ktorý s jedným človekom sedel v kaviarni a ktorý už vopred bol upozornil kellnera, že ak budú hľadať fíškála Krausza, že je to on. Mladý človek, ktorého jeho spoločník legitimoval, odobral peniaze, načo naskutku zakročili detektívi a dvoch šudierov zaviedli na hlavný kapitanát. Tam vysvitlo, že šudier je 26-ročný syn bošáckeho šustra kupecký pomocník bez zamestnania Móric Grosz, ktorý poznal Krauszovcov a jeho spoločník sa volá Bernát Breslauer. Policia obidvoch šudierov zatkla.

Morová rana v Moskve. Z Petrohradu oznamujú, že z Moskvy ta prišli cestovatelia rozprávali, že v Moskve viac ľudí ochorelo na morovú ranu, takzvanú peštiš.

Bojkot proti mäsu. Vo všetkých veľkých mestách Spojených štátov severo-amerických vo veľkých rozmeroch sa šíri bojkot proti mäsu. V New-Yorku a vo východných štátoch na statisíce ľudí nosia odznak v gombičkovej dierke s týmto nápisom: «Preč s mäsom!» Tento pohyb proti mäsu zaviedla Liga proti mäsu a ešte aj teraz rozposiela milliony a milliony vyzvaní

obyvateľom, aby sa od jedenia mäsa aspoň za jeden mesiac zdržali. Dľa zpráv, ktoré došli do New-Yorku, vo veľmi mnohých štátoch Unie Iudia už od veľa dní nejedia mäso. Americké devy pod názvom «Deéry revolúcie» založili spolok a v tomto spolku proti veľkým bitúnikom vyvinujú veľkú agitáciu. Vydržiavajú aj ľudové shromaždrnia, na ktorých veľmi ostre vystupujú proti tým, ktorí jedia mäso. V meste Milwaukee mnohé jatky musili zavreť. V druhých jatkách ale cenu mäsa o polovicu znížili. V štátoch Nebraska a Montana už od viacej dní nedali žiadnu liehvu a hydinu na železnicu a v štáte Missouri tento bojkot zapríčinil už také škody, že vrchnosť prinútená bola zakročiť. V Čikágu hlavná súdna stolica proti udajným machináciám mäsového trustu zaviedla vyšetovanie.

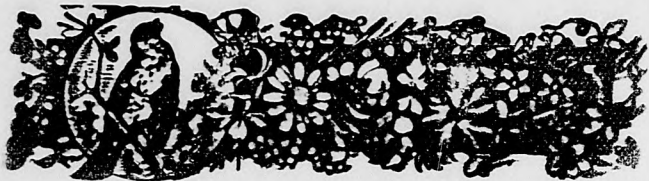
Cigáni. Z Bukareštu píšu, že v obci Bolja cigáni sa vlámali do lekárne a všetko, čo im prišlo pod ruku, vzali sebou. Na druhý deň celá karavána veľmi ochorela. Jedna cigánka sa privliekla do dediny a mala len toľko sily, že rozpovedala, čo sa stalo a potom zomrela. Lekár s niekoľkými žandármi naskutku šiel ku cigánom, kde už pätnásti cigáni zomierali. Ostatní členovia karavány ale ležali nemocní a ponosovali sa, že majú veľké boľosti a krče. Lekár hneď vedel, že sa cigáni tým otrávil, čo z lekárne ukradli.

Chytili závratníka. Hlavnomestská polícia zatkla šlosiara Jána Somogyiho, ktorý na východnom nádraží oslovoval takých ľudí, ktorí nevedeli po maďarsky hovoriť, alebo ktorí nevedeli čítať a písať a ponukol sa im, že im on o volačo lacnejšie karotky vie kúpiť. Mnohí sa mu dali oklamať a oddali mu peniaze. Somogyi im karotky kúpil, ale len na volaktorú susednú stanicu. Dobrého vtáka chytila polícia a zatkla.

Nešťastie v škole. Z Berlina oznamujú, že v susednom Fridenau učiteľ Schmidt chcel znázorniť dietkam spôsob dorábania pušného prachu, ale sa mu miešanina v jednom mažiari zapálila a vybuchla. Kusy rozhodného mažiara učiteľovi odtrhly ľavú ruku a pravú mu nebezpečne ranily. Zo žiakov piati tiež boli ranení.

Zmizol odcestovateľ. Úradník daňového úradu v Karánšebeši Ferdinand Tillmann pred štyrmi týždňami zmizol z vlaku medzi stanicami Karaván a Szá-kul. Rušeň vlaku, na ktorom sa Tillmann viezol, sa porúchal a vlak zastal na otvorenej dráhe. Tillmann vtedy odišiel z vozňa na stranovanie a viacej sa potom nevrátil. Hneď tušili, že sa stal zločin, ale nemohli najst žiadnu stopu. Teraz, ako z Lugoša sdeľujú, pri obci Silha vedľa jednej jamy na štrk našli mrtvolu nešťastného Tillmanna. s poviazanými rukami a nohami. Keď sostúpil z vlaku, akiste ho volakto napadol a zabil. Vrah poviazaného a ozbíjaného mladého človeka hodil do rieky Temeš, ktorá jeho mrtvolu teraz vyhodila na breh.

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Krešťan»-a!**

DOPISY.

Sielnica (Lipt. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Uctive prosím, ráčte uverejniť týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Kreštan»-e.

Keď sa písalo 27. januára, bola u nás voľba na podnotára, ku ktorej sa sošli výborníci sielnického notárskeho okresu a vyvolili nie seba, ale celému maličkému okresu pána notáriusovho pána syna. Starý pán notár mieni o tri roky nťahnuť sa do pensie, i chcel svojmu synovi zabezpečiť miesto, dal ho teda zvoliť sebe na pomoc za podnotára, aby tak po troch rokoch z jeho otcovských rúk notárske perko vpadlo do dlaňe pána syna. Vidno z toho, že jak veľmi sa stará pán notár o budúcnosť svojho pána syna.

Lenže, čo to má znamenať, kým iné väčšie notárske okresy majú len jedného notára, náš okres, ten *najmenší* v Liptove, *musí* mať dvoch: notára i podnotára. Chceli by sme vedieť, že to *musí* od kohosik pochádzať a kde sa to uliahlo? Možno, výborníci by o tom vedeli volačo povedať, veď hádam bola reč o plate nového podnotára v tomto šťastlivom novom roku. Kto že ho bude platiť? Z čoho? Ktoré mozolné ruky budú naň robiť? Výbornícke? Uhádneš to čitateľu? Rozvažuj:

Seďme si len pri peci,
Kapce hrejme na peci.
Nedbajme o naše veci,
Na vnivoč príjdeme všetci.

S Bohom

Sielničian od vody.

Z Preserán (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokostený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom mi-
lom «Kreštane».

V prvom februárovom čísle «Kreštana» s podpisom «Bývalý súseď» bol uverejnený jeden dopis z Preserán. Presvedčený som, že len láskavá dobro-pajnosť tísťa černidlo z pera na papier pri písaní týchže riadkov, predsa ale radšej bych bol, keby ten dopis bol vystal a síce z nasledujúcich príčin.

Každá pravda oči kole; každý človek má neprajníkov; a také chvály veľmi ľahko zbudzujú závisť u neprajníkov, ktorí vo svojej vzteklosti hotoví sú človeka osočovať a upodozrievať, že snáď sám píše o sebe tie chvály.

Škoda je všetky dobré veci uverejniť, lebo však

nadovšetko duchovné osoby sa majú usilovať výlučne pre len Boha a pre dušné spasenie pracovať.

Ani pri najbližšej, ani pri žiadnej voľbe ja nevystúpim čo ablegátsky kandidát. Preto ale proti liberálom čierneho svedomia bojovať budem do ostatnej kvapky krvi. Lebo však keď už každý poriadny kreštan musí dľa svojho svedomia všemožne jednať proti útokom od liberálov pochádzajúcim, o čo viac viaže k tomu kňaza jeho svedomie.

Úfam, že tu vystúpi taký muž s ľudovým programom, že všetci poriadni kreštania pojdu pod jeho práporom na voľbu.

Dr. Jozef N. Janda
dekan-farár.

Nové Mesto (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom mi-
lom «Kreštane».

Naše mesto čudné mesto, tu je židov tisícšesťsto; aj luteránov máme do vôle. Duchovných otcov máme troch. Katolícka Jednota je už dávno utvorená. Je aj v našom meste nejeden poriadny ľudák; že sa najde aj planý kúkol zliberálčených pokrstencov, samo sebou sa rozumie. Sporiteľní je tu vyše práva. Najväčší obeh má národnárska ľudová banka, ročíte asi 50 miliónov korún. Úradníci v tejto banke sú skoro výlučne samí luteráni. Náš rychtár je žid Alexander Neubauer, ktorý bol predtým sládkom a hostinským. Naše mesto je na hranici Nitrianskej stolice, lebo najbližšia obec (Mnešice) k severu ležiaca je už v Trenčiansku. Budú-l zajímavejšie pohyby pri najbližších voľbách, všetko opíšem v «Kreštane». Tých judášskych zradcov ale, ktorí zaprú svoje svedomie a svoju kreštanskú statočnosť a budú jednať proti ľudovej strane, tak napichnem na koniec pera, že sa im až zuby budú potíť. Dá Pán Boh, že aj nášmu ľudu sa už raz otvorí oči a prebudí sa im svedomie, a s telom, s dušou budú bojovať pod zástavou našej predrahej ľudovej strany.

S Bohom!

Mikuláš N.

Z prievádzského okresu.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kreštane».

Dočítal som sa z nášho «Kreštana», že liberáli z hrobov vstávajú a že sa chcú okolo masných hrncov osídliť. Ba ešte čo! To sme si zaslúžili? To je odmena za naše ukrutné obety a farchy? Ej, na moj veru, ja len to poviem, že hoc aj liberáli vstávajú z mrtvých, ale nikdy viac nebudú takí neobmedzení páni, akí boli za starého Tiszu a za Bánffyho. Možno, že najdu sa ľudia (ako by aj nie), ktorí žiadajú si liberálov, len aby nás katolíkov čím väčšmi utlačili a nás o naše cirkevné majetky olúpili, lež väčšina krajinského obyvateľstva tá

si praje liberálov, kde sa korenie rodí. [Medzi takýchto statočných ľudí a dobrých katolíkov patríme aj my vo ličia okresu prievidského. Ja aspoň takto poznám mojich krajanov. To sú všetko tuhí ľudáci a odhodlaní katolíci. Títo už veľké borby prežili a s božou pomocou i s ich nezlomiteľným kresťanským presvedčením dosiahli viac slávneho víťazstva. Tak to bude aj pri terajších voľbách. Tu by sa liberáli márne namáhali, lebo nemajú sa na koho opierať. Škoda by bolo pokoj nášho okresu pobúriť. Máme my takého krajinského poslanca, s ktorým spokojný je každý statočný človek. My si teda len nášho pána Kolomana *Bresztyenszkýho* vyvolíme. Nielen preto, že je chlapisko silný a rečník znamenitý, lež hlavne preto, lebo on je opravdivým otcom okresu. Poznáme ho všetci a on nás. Nenie ani za mak pyšný, ba priateľský. Hoc kedy a hoc v akej záležitosti sa k nemu obrátíme, dá nám rady, zastane nás a vykoná, čo len môže. Uznajú to aj liberáli, preto hovoria aj oni sami, že prievidský okres nikdy nebude mať takého poslanca, ako je pán Koloman *Bresztyenszky*. A práve preto, neslýchaná nevďačnosť by bola od nás, keby sme si ho znovu nevyvolili, a to jednohlasne, bez kortešácie u bez trov. Dosť sa narobil za nás, neprímajme od neho žiadnu plácu. Ukážme svetu, že sme statoční voličia a kresťanskí ľudáci. Teda nikoho na svete, čo by nám čo sľuboval a čo dával, len pána Kolomana *Bresztyenszkého*. S týmto sme podlžní jemu, jakožto nášmu úprimnému priateľovi. Volajme všetci: **Nech žije pán Koloman *Bresztyenszky*!**

Volič

* * *

Csermend (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

S dovolením znovu prichádzam s tými pár riadkami.

Nech, že sa miešajú pochopy a myšlienky, aby sme tým sa snadnejšie s našimi bratmi porozumeli a jednodruhého v dobrom utvrdili. Veď dnes-zajtra zas nám pojde o lámanie chleba; o dva-tri mesiace opätne budeme nútení vyísť s farbou: na jakom základe chceme mať blaženú vlasť našu? Lebo ver, neide tu len o to, či neodvisliacke zásady majú oblažovať Uhorsko a či zásady prívržencov vyrovnania z roku 1867-ho; nielen o to sa jedná dnes, či Uhorsko bude blaženejšie so svojou samostatnou bankou a či so spoločnou uhorskorakúskou; tu nielen o to sa háda, či budeme bohatší

keď nebudeme mať s Rakúskom žiadneho gazdovského spolkovania: lež jedná sa tu o veci, o ktorých by ani len otázky nemalo byť tam, kde je jaká-taká láska braterská, láska k vlasti.

V tejto nešťastnej, braterským rozkolníctvom od vekov ubitej krajine boria sa dve stránky o vládu. Jednu od dávna záme pod menom povestných liberálov, ktorí jako pred tým, tak aj najnovšie sa osvedčili, že pre nich pletkou sú všetky záujmy vlasti a osobné presvedčenie a žiadosť veličiznej čiastky obyvateľov krajiny, keď len oni môžu v rukách držať výkonnú moc zákona, aby sa mohli brodiť v tuku mastných hrncov; ktorým nie sú sväté ani tie najnežnejšie city srdeca ejich spolubratov vtedy, keď nivočením týchto oni svedlebovať sa môžu; ktorí samých seba slobodomyselnými sice nazývajú — teda takými, jako ktorí si ctia slobodné smýšľanie, jednanie každého: lež tyranským spôsobom zachádzajú s každým, kto netancuje, jako oni húdajú.

Je to tá stránka, ktorá pod viechou liberalizmu na zástupy ubohéj, politične nezralej našej sedlače a malých remeselníkov pustila krdle pažravých kobyliiek a pijavíc a s pokojným svedmím hľadela na to, jako sedliak a malý remeselník o všetko olúpení, budto kapsu a palicu bere do ruky, aby vyvandroval a inde si hľadal lepšiu vlasť, budto aby sa stal biednejším poddaným, nežli bol pred rokom 1848.

To je tá politická stránka, ktorá všetkej neprávnosti, nemravnosti slobodnú cestu otvorila tak, že verejný priemysel, tlač a umelectvo zas len pod viechou slobodomyselnosťou bez trestu môže nohami sliapať vieru a s ňou spojené city mravnej nábožnosti. Oni sú to, čo zákonnou cestou mohli zabezpečiť poriadne zapatrienie a plat jakýchkoľvek, či gazdovských a či priemyselníckych nádenníkov; nie, lež radšej strpeli, aby nesmierne húfy robotníkov vrhli sa do náručia nesvedomitej socialdemokracie, ktorá nie dobrobyt ľudu plodí, lež na slobodné úzdy popúšťa naruživosti už aj tak od koreňa zkazenej prirodzenosti ľudskej. To sú tí, ktorým pod viechou slobodného smýšľania nechcú strpeť žiadnu, ani len tú duševnú nadvládu náboženstva. To sú tí, ktorí pod výchov liberalizmu «netýkaj sa ma», je slobodnymurár, žid a akýkoľvek protestant, len aby tým mastnejšie buchty mohli vsádzať do chrbta katolíctva.

A kto nevie ešte o tom, že pod ochranným plášťom liberalizmu vzmocnení slobodnomurári idú vydá-

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provouzovanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požíčiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú užerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyše na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý postará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkám zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požíčku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osohu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľa pozbaví sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej summe dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštné výhody ústavom povolenej požíčky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požíčky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požíčka vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len lacné uhodnovenie notárske. Ústav požíčku vypovedať nemôže.

vať jeden obsirny dennik, ktorý má mať čo hlavný cieľ vytknuté: celkom vyobcovať zo škôl náboženské vyučovanie a pozbať cirkev o všetko čo má najdražšieho: o školy, o reholníkov a o majetnú neodvislosť tak, jako sa im to vo Francúzsku podarilo.

Hľa, toto je jedna stránka tých najbezúdznejších smerov, ktorým ani dobrobyt vlasti, ani pokoj a svornosť občanov není svätá, keď sa to s jejich rozpočtom nersrovnáva.

Oproti tejto, v spôsobe Khuenovej vlády znovu sa natiskajúcej stránke stojí značná stránka krajinská, miernych politikov, ktorých najdrahocenejším jádom sú ľudáci preto, lebo s ostatnými miernymi nielen na jazyku, lež aj v srdci nosia neodvislosť a dobrobyt vlasti, lež úplnou váhou svojej politickej počestnosti zápasia aj za neodvislosť cirkvi katolíckej, jako i za čistotný ráz (charakter) kresťanského Uhorska, ktorého rázu liberalizmus a jeho chovanci by ho tak rádi čím skôr zbavili.

Toto všetko je skutočnosť, ktorá sa nedá tajiť. Lež aj to nech nikto nezapiera, že beda nám bude, jestli pri snemových voľbách nepostaráme sa o to, aby aspoň značným počtom prišli do novej snemovne vyslanci, ktorí záujmy kresťanstva neohrozene zastupovať budú.

Teda ani za celý svet nebudeme hlasovať na liberála, lež na kresťanského ľudáka.

S Bohom!

Čermančan.

K našemu vyobrazeniu.

Svätý čas pôstny každého veriaceho povzbudzuje k rozjímaniu. O čom by aj každému katolíkov osožnej bolo rozímať, ako o trpkom umučení Krista Pána. Kedykoľvek teda drahý čitateľ pohľadneš na vyobrazenie tohoto čísla, uvažuj vždy pokorne čo Syn Boží trpel za hriechy tohoto sveta.

Odkazy redakcie.

F. K. K. Všetko príde budúce.

J. K. Sz. Odpustite, že vystalo. Napozatým už nevystane.

Alfonsko. Dakujeme. Nedajte sa.

B. H. J. Jednotár a liberál? To je čudný obrázok.

Spisy redakcii zaslané.

Nábožné vzdychy má nápis tá užitočne složená, o svätom Jozefovi znejúca modliaca knižka, ktorá vyšla z pera dekan-farára dra Jozefa Janda (Nyitrapereszlény). Skvostne viazaný výtisk, asi 400 strán obsahujúci stojí len 2 koruny. Utešené pobožnosti sú v nej ku sv. Jozefovi na každý deň mesiaca marca.

Predošlé zdravie

obsiahne! Slabosť a bolasti pomínú, oči, svaly a nervy sa posilnia, prechladnutia sa tiež netreba báť a nastáva čoskoro úplné vyzdravenie pri upotrebovaní opravdového Elsa-Fluidu. Tucet na prábu franko 5 korún. V. Eugen Feller lekárnik, Štubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhrebská-stol.)

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 12. februára.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: tíscká K 28·20—29·20, stolnobelohradská K 27·70—29·10, peštianska K 28·10—29·10, banátska K 28·10—29·20. — *Raž*: prvotriedna K 18·65—18·75, druhotriedna K 19·20 do 19·30. — *Jačmeň*: prvotriedny K 14·10—14·20, druhotriedny K 13·80—14·00. — *Proso*: K —, do —. — *Ovos*: prvotriedny K 15·70—16·00, druhotriedny K 15·20—15·60. — *Kukurica*: K 12·20—12·40 *Repica*: K —.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	22·02	21·00	21·40	21·00	20·60	201·0	19·10
			č.	7	7½	8	
			K	17·20	14·80	7·60	

Za 50 kilogramov i s vrecom.

Drobné otruby: K 5·80, hrubé K 6·00.

Strova: fazuľa obyčajná biela K 22·00—21·00, azuľa strakavá K 16·00— —. — **Hrach**: nelúpaný, čistý K 30·00—31·00, lúpaný K 46·00—54·00. — **Šošovica**: čistá K 26·00—36·00. — **Konopné semä**: K 23·00 do 24·00. — **Mak**: K 55·00—57·00. — **Rasca** (kmín): Kor. 107·00—108·—. Všetko po 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 180·00—181·00, vidiecka K 000·00—000·00.

Slanina: mestská 4-kusová K 153·00—154·00 3-kusová K 156·00—157·00, vidiecka K —. — za 100 kilogr.

Datelinové semä: Červená datelina K 178·00 192·00, lucerna jasnozrná K —. — za 100 kg

Lekvár: srbský K 40·00— bosenský K 44·00—46·00 po 50 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K —. —, srbské (100 kusové) K 22·50—23·00 po 50 kilogramoch

Spiritus: Rafinovaný odanený vo veľkom 179·00 do 180·00. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 50 50—51·00.

Petrolej: Fiumánsky krištálový K 35·50, fiumánsky White-Star (***) K 29·50 za 100 kilogr. so dom.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 6·50—7·00, žlté K 6·80—6·80 za 100 kilov.

Koloniálny tovar: *Cukor* v klobúkoch K 84·00 do 84·50, kockový K 86·50—86·50, žltý K 84·50—84·50 za 100 kilogr.

Vajcia: prima uhorské K 76—78, od Tisy K 7—7 75, sedmohradské K 74—75 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy křímené K 1·60—1·70 kilogr.; kurence k smaženiu a k pečeniu K 1·80—3·20 slepky na polievku K 3·30—4·30 za jeden pár.

**Prečo každý hospodár, poľnou
robotou zaoberajúci sa človek
a aj priemysel'nik potrebuje**

Brázay-ho Mentholliéh?

Ponevác: Brázay-ho Mentholliéh je opravde a nepodvratne spoľahlivý domáci prostriedok na ktorý každý má potrebu.

Ponevác: Brázay-ho Mentholliéh k udržaniu, zachráneniu zdravia, k zahataniu nemôc a k zastaveniu telesných bolastí najlepšie slúži a tak istotne a úžasne účinkuje, že ho mnohí za divotvorný prostriedok považujú.

V akejkolvek nemoci len jednu prôbu treba urobiť s Brázay-ho Mentholliéhom a každý hneď lepšie bude sa cítiť.

**Cena jednej flašky na prôbu
40 halierov.**

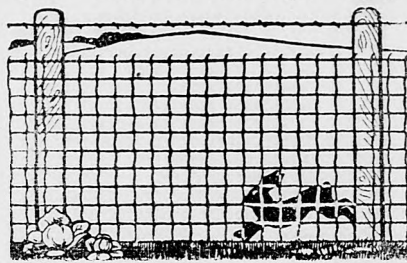
K dostaniu v každom sklepe a aj u dorábatela
**pána Kolomana Brázayho
Budapest, postafiók 35.**

Len Brázay-ho Mentholliéh treba pýtať a prijat,
bo len ten pomáha vo všetkých neduhoch.

PODIVNE LACNÉ PLOTY!

Domáce dorooby!

Zriedkavej jakosti.

Veľmi ľahko k upotrebeniu.

Nepočítateľné listy uznania dokazujú patentovaného

Hungária-pletiva z drôtu

nedostiziteľnú zvláštnosť.

Dorob z cinkovaného drôtu. — Zabarviť netreba.
Cena štvorcovho metra od 30 hal. vyšej.

K objednaníu u vylučného dorábatel'a:

Alexander Haidekker

Dielňa pletiva a plotov z drôtu

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/60. sz.

Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franko zdarma.

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

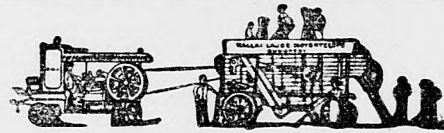
Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvrelej Ludvika Kállai

elektrické benzinokomobil stroje k mlatbe

s dvojím vstrojením ku čisteníu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!!! Najjednoduchjší a najdokonalejší mlátebný stroj prítomnosti !!!

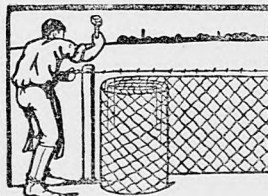
Bez strojníka ľahko k vedeníu bár ktorým gázdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateníu a ku sietiú atd.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podaríly.

Cenník s obrazmi na žiadost' zdarma a franko.

Rušeň!

Plot z drôtu

najlacnejší

k dostaniu je v dielni

Michala Stadler

na drotové pletivo, sitá a ploty
roku 1872. založenėj.

Budapest, VI., Váci-körut 43.

Cenník franko. Spofahlivá a chytrá výsluha.

